

Prof. dr. sc. Mehmed Kico

Univerzitet u Sarajevu, Fakultet islamskih nauka

mehmed.kico@yahoo.com

UTJECAJI GLOBALIZACIJE NA ARAPSKI JEZIK

Sažetak

Globalizacija se definiše shodno okviru u kojem se posmatra, dok se globalizam može poistovjetiti s ideologijom koja globalizaciju podstiče. Globalizacija se ne da valjano sagledati jer kao složen proces nije završena. Može biti veoma raznolika, a ogleda se uglavnom u području ekonomije, politike, kulture i jezika.

Globalizacija omogućuje brz protok informacija, robe, kapitala i ljudi preko granica, a s njima i prodor običaja, navika i kulturalnih vrijednosti. U okviru nje, razvijene zemlje nerazvijenim nameću ekonomska pravila, politiku, kulturološke vrijednosti, društvene norme, pa i jezik.

Počevši od vremena kolonijalizma pa do danas, razvijeni svijet nastojao je na arapskom jeziku i njegovim baštinicima globalizaciju ostvariti posredstvom ekonomske moći, obrazovnog sistema, pa i kampanje protiv književnoga jezika.

Zajednice koje krasi zrela jezička svijest uspješno se odupiru štetnim utjecajima globalizacije. Osim toga što mu baštinici ne igraju važnu ulogu, arapski jezik izlaže se prijetnjama globalizacije i zbog toga što se baštinici nepotrebno oduševljavaju svemu što je strano.

Mladi u arapskom svijetu treba da imaju više poštovanja prema svome jeziku jer im je on glavno obilježje nacionalnog identiteta. Arapski je jezik temeljnog izvora islama, jedne slavne historije i veoma bogate srednjovjekovne književnosti.

Ključne riječi: globalizacija, globalizam, utjecaji na jezik, arapski jezik, jezička svijest

UVOD

Definicije globalizacije mnogovrsne su, shodno broju stajališta i okvira u kojima se posmatra, a za globalizam se, dotle, pouzdano može reći da se poistovjećuje s ideologijom čiji je cilj podsticanje globalizacije. Neki istraživači smatraju da globalizaciju nije moguće pouzdano definisati jer ona, kao složena pojava i dinamičan proces, još nije završena, usljed čega se ni njeni utjecaji ne daju dovoljno jasno sagledati. S obzirom na naravi utjecaja i područja društvenog života u kojima se odvija, globalizacija može biti raznolika, a javlja se najčešće u ekonomskom, političkom i kulturalnom ruhu. U stanovitom vidu može se pojaviti i prožeta pitanjima u vezi s jezikom.

Globalizacija se najčešće definiše kao proces koji, zahvaljujući brzom razvoju sredstava komuniciranja, podrazumijeva brz protok informacija, robe, kapitala i ljudi preko granica, što biva praćeno prenošenjem običaja, navika i kulturalnih vrijednosti. Ona ima uglavnom supremaćijski učinak, ispoljen tako što ekonomski razvijenim zemljama osigurava strateške prednosti nad nerazvijenim, putem kojih razvijene zemlje mogu nametati svoja ekonomska pravila, političke uzuse, kulturološke vrijednosti i društvene norme. Ni jezik pri tome nije pošteđen nametnutih promjena.

Obimniji učinak jezičke globalizacije dolazi do izražaja u potrošačkim društvima koja u naučnom i kulturalnom smislu nedovoljno proizvode. Budući da se jezici u dobroj mjeri razvijaju i šire kroz nauku koja se posredstvom njih nudi, globalizacija savremenome arapskom jeziku prijeti i ugrožava ga, posebno ako se ima u vidu da se on na svome cjelokupnom arealu još bori s posljedicama nedavnog prisustva kolonijalizma.

Na primjeru odnosa razvijenog svijeta prema arapskom jeziku i njegovim baštinicima, sve kolektivističke pristrasno orijentisane ideologije su, počevši od vremena kolonijalizma pa do naših dana, nastojale globalizaciju ostvariti silom, za razliku od liberalizma koji je u naše vrijeme uspijeva ostvarivati ekonomskom moći i djelovanjem zakona slobodnog tržišta.

GLOBALIZACIJA I JEZIK

Zahvaljujući svekolikoj razvijenosti svakovrsnih sredstava komuniciranja, svi dijelovi svijeta, pa i oni najudaljeniji, u naše vrijeme stoje u bliskome dodiru. Svim žiteljima Zemlje pružaju se mogućnosti neposrednoga saobraćanja kao da obitavaju u jednome velikom naselju. Za svakodnevi život u takvim prilikama obično se želi reći da je označen približno jednakim uvjetima i potrebama, a planetu Zemlju, na kojoj se život odvija, mnogi spisatelji vole nazvati *globalnim selom*. Življenje na takvome poprištu podrazumijeva miješanje naroda, kultura, civilizacija i jezika.

U okrilju bliskih dodira i međusobnog miješanja zajednica, kao prirodna pojava pojavljuje se uzajamno vršenje i prihvatanje utjecaja među jezicima, pogotovo ako koegzistiraju na istome prostoru. Razmjena utjecaja među jezicima jedno je od obilježja savremenoga društvenog života, a iz nje nije izuzet nijedan jezik na svijetu.

Jezički utjecaji poglavito se ogledaju u leksici, a intenzivno se odvijaju posebno prilikom traženja izraza za nove pojmove kojih u vlastitom jeziku nema, kad se traže jednakovrijednosti za označavanje i imenovanje onog što se, u vidu novih saznanja i iskustava, preuzima iz drugih jezika.

Mnogi analitičari smatraju da takve vrste dodira među jezicima mogu voditi dominaciji jednoga nad drugim, budući da nije moguće koegzistiranje dvaju različitih jezika na istome prostoru a da do izražaja ne dođe tendencija da jedan drugoga potisne ili ga sasvim istisne.

S druge strane, globalizam kao vladajuća ideologija i svojevrsan svjetski poredak kakav nameću svjetske sile, u naše vrijeme javlja se kao sveobuhvatna zamjena za sve vrste hegemonije, zastupljene u području politike, kulture, ekonomije i tehnologije. Posljedično, svi savremeni jezici svijeta, osim engleskog, čija se ekspanzija u komuniciranju na planetarnoj razini svakodnevno sve uvjerljivije potvrđuje, postaju lokalne vrijednosti čija komunikacijska snaga postepeno slabi zatvarajući se u granice svedenije lokalne upotrebe.

Ako se za primjer uzme uputstvo nekog sredstva masovne upotrebe, nečega što koriste sve zajednice svijeta, kao što su tumačenja saobraćajnih znakova i sličnih simbola, oni se nude uglavnom na engleskom jeziku. Svakome ko to želi nesmetano koristiti, neophodno je učenje engleskog jezika. Nadalje, engleski je jezik međunarodnih diplomat-

skih i političkih konferencija, svakovrsnih susreta i trgovinske razmjene. Iz toga se vidi da globalizacija nameće novi jezički poredak kojem višejezičnost ne pogoduje (Turābī, 2004 : 352). Dakle, usljed širenja engleskog jezika u svim dijelovima svijeta, lokalni jezici počinju se povlačiti u lokalne okvire, zato što pod utjecajem engleskog jezika gube ekonomski značaj, a time i praktičnu primjenu u mnogim područjima, ne samo međunarodnoga, već i lokalnoga stručnog komuniciranja.

Neki posmatrači kretanja globalizacije i njenih utjecaja na zakonitosti u procesima komuniciranja znaju izazvati žučna negodovanja, posebno među zagovornicima globalizma na Zapadu, kad upozoravaju da se mnogi jezici kreću ka nestajanju, da će samo četiri jezika biti u stanju opstati na svjetskom nivou: engleski, španski, arapski i kineski (Al-Musaddī, 1999: 390). Kod nekih anglofona to upozorenje shvata se kao neopravdano panično pozivanje baštinika jezika manje razvijenih zajednica na uzbunu, a kod nekih, istovremeno, ljutnju što se engleskome po značaju pridružuju i neki drugi jezici.

Ni jezik vodećih svjetskih sila nije nadmoćan zbog toga što je posebno privlačan, niti zato što su mu baštinici omiljeni, već zato što vladaju svijetom. Ta činjenica njihov jezik čini pogodnim sredstvom komuniciranja među različitim zajednicama i kulturama, kao i trgovinske razmjene među baštinicima raznih jezika.

Otuda je opravdano za arapski jezik predvidjeti da će veću pažnju ponovo privlačiti tek onda kada dio svijeta u kojem obitava bude imao važniju ulogu u političkome i ekonomskom poretku zajednica. U tom smislu Ibn Haldun im je davno ostavio opomenu: „Dominacija jezika dolazi s dominacijom njegovih baštinika, a položaj među drugim jezicima mu je odraz položaja baštinika među drugim narodima.“ (Ibn Ḥaldūn, 1981: 764)

Ekonomsku i političku globalizaciju, dakako, prati jezičko uklapanje u nove okvire, a ono se ogleda u sadržajima medija koji se nude na jezicima vodećih svjetskih sila. Iako se izvjesna preuzimanja specifične leksike iz drugih jezika u okviru globalističkih kretanja mogu smatrati prirodnim i očekivanim, neki istraživači vjeruju da takve pojave u slučaju arapskog jezika nisu prirodna pojava, već su neposredan rezultat moćnog djelovanja kulturološkoga i političkog hegemonizma, u okviru kojeg se nastoji pod udare raznih tendencija staviti religijski karakter arapskog jezika i time oslabiti njegova čvrsta povezanost s Kur'anom i islamom.

Kako god je poznato da je arapskom jeziku specifično prisustvo velikog broja religijskih izraza koji nesumnjivo oblikuju njegovu jedinstvenu narav, vidljivo je i to da se upotreba tih izraza u novije vrijeme, pod utjecajem globalističkih stremljenja, posebno kod mladih naraštaja, znatno reducira. Globalisti tvrde da gubljenje tih izraza koji predstavljaju sponu između jezika i vjere, otvara prostor slabljenju svijesti o svome identitetu, a iz toga očekuju da i temelji vjere mogu biti poljuljani (Farrūh, 1957 : 183).

Između globalizma sada i kolonijalizma ranije može se povući znak jednakosti kad se radi o nastojanju da se ugroze književni arapski jezik i islam. Ako se i prihvati konstatacija da mnogima u svijetu smeta arapski književni jezik čvrsto spregnut s islamom, opravdano je pitati se zašto je akterima, u okviru nastojanja da ga unište, interesantan religijski karakter arapskog jezika, odnosno, njegovi religijski izrazi. Snažan utjecaj na arapski jezik globalizacija ima posredstvom uspješnog nuđenja njegovim mladim baštinicima lokalnih narječja i stranih jezika u zamjenu za arapaki književni jezik.¹ Pored brojnih boraca za afirmisanje narodnoga govora, u službi takvih utjecaja stoje i programi univerzitetskog studija, stručnog usavršavanja i tržište rada, koje se lakše otvara pred onima koji znaju strane jezike. „Uprkos proklamacijama o zaštiti književnog jezika, opredjeljenje za jezik nastave na tehničkim fakultetima je i danas vrlo neujednačeno: u brojnim zemljama se na stranim jezicima predaju tehnički predmeti, a isključivo u Siriji i Egiptu arapski je jedini jezik na kom se odvija nastava i iz elektronike.“ (Kico, 2003: 255–256)

Neopravdano je razloge neodgovornog odnosa prema arapskom jeziku tražiti u komplikovanosti gramatike, slabim i prevaziđenim metodama poučavanja i sličnome. Jezici se ne uče zato što su prijemčivi i jednostavni, ili što se u procesu poučavanja primjenjuju uspješne metode, već zato što za učenje postoje valjani razlozi. Za kineski jezik, nebaštinicima nesumnjivo veoma težak, moglo bi se pretpostaviti da bi samo iznimno mali broj zaineresovanih nebaštinika imao strpljenja da ga nauči. Međutim, po svemu se može reći da on već počinje plijeniti veliko zanimanje, zbog toga što se predviđa da će Kina, tokom nekoliko narednih decenija, imati važnu ulogu u svjetskome ekonomskom poretku i trgovinskoj razmjeni.

---

¹ Više o tim nastojanjima: Mesud Hafizović, *Lingvističko djelo Ibrahima Enisa*, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1994.

Spekulantski posmatrajći interakcijske odnose među jezicima, vodeći evropski pravci razvoja društvene misli aspirantski komentarišu odnose među zajednicama. U tom svjetlu, *evropske* lingvističke analize priznaju prekookeanske jezike, *centralizam*, kao globalna idejnopolitička orijentacija, ističe jezički ekskluzivitet vladajućih centara, a *nacionalizam* afirmiše isključivo jezički izraz najmoćnije grupacije u složenijim društvenim zajednicama, pri čemu se vrhuncem humanizma smatra ravnodušnost za druge.

Sudbina jezika u svemu tome prati sudbinu njihovih baštinka. Kad neki narod izumre ili se asimilira, nestane i njegovog jezika, osim ako se radi o jeziku na kojem je objavljeno neko nebesko poslanje, ili o jeziku na kojem su baštinci zabilježili neke iznimno vrijedne misli i ideje. „U dodirima izdiferenciranih zajednica i različitih nacija, kulturnoj asimilaciji su stanovito jači otpor pružale one zajednice koje su na svom jeziku imale prevedena djela s izvornim porukama svoje vjere, kao što je slučaj s nosiocima velškog jezika u odmjeraivanju s engleskom jezičkom većinom na Britanskom ostrvu, ili Bretonaca i Oksitanaca u borbi za jezički identitet u granicama Francuske, jer te etničke manjine odavna imaju prijevod Biblije na svojim jezicima.“ (Kico, 2001: 44)

Arapski jezik u tom pogledu posebno je privilegovan, jer su u njegovom slučaju ispunjena oba navedena preduvjeta. Na njemu je objavljeno nebesko poslanje, a zabilježena su i vrijedna poetska i prozna remek-djela. To mu osigurava uvjete da opstane do Sudnjega dana, s tim što neka novija zbivanja u arapskom svijetu, u kojima se naziru znaci političkoga i kulturološkog osvješćivanja baštinka, nagovještavaju da bi i u svakodnevnom komuniciranju arapski književni jezik mogao doživjeti preporod.

ARAPSKI SVIJET U SREDIŠTU PLANETARNOG SUKOBA

S pojavljivanjem islama i izlaskom Arapa na historijsku scenu, u odnosima između Istoka i Zapada započelo je novo vrijeme. Teško se moglo zamisliti da će borba između njih biti tako dugotrajna. Već tokom prvih susreta s islamom, Zapad se uvjerio da se našao pred istinskom snagom koja je porazila i najmoćnije imperije.

Pred moćnom muslimanskom vojskom prvo je uzmaklo Perzijsko carstvo, a za njim su pali i mnogi krajevi Rimskog carstva. Pobjednička vojska nije se odlikovala samo snagom, već je sa sobom nosila civilizacijski sjaj, napredak u naukama i umjetnostima, u jeziku i književnosti, u zakonodavstvu, upravljanju i trgovini. To je bilo jedno posve djelotvorno napredovanje, rođeno u okrilju zanimljivoga novog društva, u kojem su se sustekla obilježja snage i slave (Smīt, 1960: 19).

Islam je svijetu pružio načela vjerske tolerancije i slobode. Pravednost je postavio kao temeljnu ljudsku vrijednost, pružio potrebne podsticaje naučnoga i kulturološkog preporoda. Cilj mu nije bio eksploatacija, već uspostavljanje reda usklađenoga s učenjima nebeskoga univerzalnog vjerzakona, uz očuvanje svega korisnog iz civilizacija zatečenih u osvojenim zemljama.

Uprkos preplitanju i čvrstom prožimanju civilizacija, svaka je imala neko izvorno obilježje koje se moglo uzeti kao osnova za partikularnu kulturu u okrilju civilizacije budućnosti (Ġārūdī, 1973). Tako se dogodilo da je islam velika prostranstva, koja su se stoljećima dugo pokoravala kršćanskoj ideologiji, oslobodio dominacije Grka i Rimljana (Tūynbī, 1969: 16).

Tad je borba između Istoka i Zapada postala svjetski problem (Bīz, b.g.i.: 391). Tokom nekoliko stoljeća, islam je postepeno postajao važna preokupacija politike Zapada, dotle da je shvatan kao prepreka koja ometa sve njene planove. Smatralo se da se stvarna opasnost krije u islamskom poretku, u snazi širenja i njegovoj vitalnosti, da stoji kao brana ekspanziji evropskoga kolonijalizma (Farrūh, 1957: 184), koji stalno nastoji zagospodariti Azijom i Afrikom.

Posebna etapa sukoba bilo je vrijeme pojavljivanja turske sile, koja se željela širiti na račun kršćanstva. Turska sila bila je duže vrijeme prepreka lakomim evropskim snagama. Osmanska imperija osvojila je i arapske zemlje, ali je „vrlo malo radila na njihovom aktiviranju

i oživljavanju. Tako su te zemlje, koje su dugo igrale djelatnu ulogu u svjetskoj historiji, ostale u dubokom snu. Dok su one tvrdo spavale, buktinja nadolazeće civilizacije se prenosila na Zapad“ (Rantar i drugi, 1960: 24). Borba između Turaka i Evropljana trajala je neko vrijeme dok Osmanska imperija nije oslabila, a Zapad ponovo uspio ući u arapske zemlje.

Uslijedilo je dramatično razdoblje u kojem je evropski kolonijalizam otjerao Turke iz brojnih zemalja, okupirao veći dio islamskog svijeta, a arapskoga posebno. Od tada se Zapad strateški određuje samo prema arapskom pitanju, nevezano s pitanjem Turske. Tako su se odnosi između Zapada i arapskoga Istoka vratili tamo gdje su bili prije uspostavljanja Osmanske države. „Arapsko pitanje“ tako je postalo sve što je u osnovi Zapad zaokupljalo u tom dijelu svijeta.

Osnovni cilj Zapada u ukupnome postupanju prema Istoku bio je pokoriti islam na njegovom pragu, u arapskom svijetu. Činjenice potvrđuju da se Zapad, nakon preuzimanja utjecaja arapske kulture, nekoliko stoljeća pripremao za novi preporod u svojim krajevima, kako bi mogao sebi potčiniti Istok. Međutim, nema dvojbe o tome da je Zapad, okupiranjem teritorija, pokrenuo arapski svijet i time ga snažno podstaknuo na napredak i procvat. Sviđalo se to Zapadu ili ne, otvorio je Istoku oči i pokrenuo ga na rad (Amīn, 1955: 150–151).

Zbog neugaslih apetita, prostranstva Istoka postala su zona u kojoj se trajno prepliću svi strateški interesi, idejni, ekonomski, civilizacijski i religijski. Arapski svijet postao je razlog napetih odnosa, ne zbog važnosti koju ima kao najpogodniji put ka Dalekom Istoku, niti zbog toga što se smatra ključem za sve kontinente, već zbog islama u njemu, kojeg razne sile žele marginalizovati, oduzeti mu snagu, jer on ima djelotvornu ulogu za budućnost, kao što ju je imao i u prošlosti. Za to ima više razloga, a među njih spada i to što islam, otkako se pojavio, brojčano ne slabi, već se uvijek povećava i raste. Još se nije dogodilo da je neki narod ušao u islam, a zatim se opet vratio u staru vjeru.²

Trajan ostanak islamiziranih zajednica u toj vjeri, čiji je primarni izvor objavljen na arapskom jeziku, u čijim literarnim riznicama se, usto, čuva nerocjenjivo naučno blago, dovoljan je da ulijeva nadu kako će se arapski jezik, uprkos svim moćnim djelovanjima globalizacije i njenih tendencija, uspjeti održati kao dovoljno rasprostranjen, omiljen i snažan jezik.

---

2 Prema: ‘Umar Farrūh, op. cit. str. 131.

ZAKLJUČAK

Odnos među različitim ideološkim snagama i političkim strategijama može biti veoma važan predmet istraživanja jezičke nauke. Već na samome početku nije teško pretpostaviti da posebno polje ispitivanja pri tome može biti uvjetovanost jezičke svijesti položajem baštinika jezika u svjetskome poretku zajednica, s obzirom na njihove materijalne prilike, ekonomsku moć, razvijenost tehnologije i drugih potencijala koji ih stavljaju na povoljnije mjesto u poretku zajednica. U vremenu svekolikoga djelovanja globalizma, jasno se vidi da on, po svojoj dominantnoj naravi, ne ostavlja prostora za višejezičnost.

Zdrava i snažna društva koja krasi zrele nacionalne svijesti, mudra politika, uz visoku razinu tehnološkoga, industrijskoga i ekonomskog razvoja, u stanju su se oduprijeti štetnim utjecajima globalizacije, a jezik je u takvim prilikama zajednička vrijednost lokalne zajednice koja se najduže odupire globalističkim tendencijama.

Arapski jezik suočava se s ozbiljnim prijetnjama i danas zbog toga što njegovi baštinici u političkom, ekonomskom i vojnom pogledu ne igraju važnu ulogu u svjetskom poretku zajednica i posljedicom nesumnjivog oduševljenja njegovih baštinika svemu što je strano, uz uvjerenost da progres dolazi putem ovladavanja nadmoćnim stranim jezicima.

Kako god bilo, mladi bi u arapskom svijetu, uprkos okolnostima koje ih ne ohrabruju, trebali imati više poštovanja za svoj jezik, zato što im je to jezik predaka i osnovno obilježje nacionalnog identiteta. To je jezik temeljnog izvora islama s kojim se većina njih legitimiše, jezik historije i baštine na osnovu koje se određuju u sadašnjosti i pripremaju se za budućnost.

Veće zanimanje za arapski jezik kod drugih moglo bi znatno pobuditi veće prisustvo njegovih baštinika u znanstvenoj i kulturološkoj produkciji na svjetskoj razini. Međutim, sve i da to izostane, arapskog jezika uvijek će biti za one kojima Kur'an i islam budu u srcu.

Literatura

- Amīn, Aḥmad: *Aš-Šarq wa l-ġarbu*, Laġnata t-ta'lifi wa t-tarġamati wa n-našri, Kairo, 1955.
- Bīz, L. (b.g.i.). *Al-Imbarāṭūriyyatu l-bīzanṭiyyatu*, prijevod: Ḥusayn Mu'nis.
- Fandaryās, Yūsaf (1955). *Al-Luġatu*, prijevod: 'Abdu l-Ḥamīd ad-Dawāḥilī - Muḥammad al-Qaṣṣās, Kairo.
- Farrūḥ, 'Umar (1957). *At-Tabšīru wa l-isti'māru*, Bejrut.
- Ġārūdī, Rūġīr (R. Garaudy) (1973). „Aṭaru l-ḥaḍārati l-'arabiyyati 'alā t-taqāfati l-'ālamīyyati“, *Al-Ba'ṭu l-islāmīyyu*, br. 63–65, april–septembar.
- Ġundī (al-), Anwar (1969). *Fī muwāḡahati l-ġazwi t-taqāfiyyi*, Kairo.
- Hafizović, Mesud (1994). *Lingvističko djelo Ibrahima Enisa*, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo.
- Ibn Ḥaldūn (1981). *Al-Muqaddimatu*, Dāru l-fikri, Bejrut.
- Kico, Mehmed (2003). *Arapska jezikoslovna znanost*, Fakultet islamskih nauka – El-Kalem, Sarajevo.
- Kico, Mehmed (2001). *Bosanski jezik i baštini*, El-Kalem, Sarajevo.
- Maḥmūd, 'Abdu l-Ḥamīd (1973). *Ūrubbā wa l-islāmu*, Kairo.
- Musaddī (al-), 'Abdu s-Salām (1999). *Al-'awlamatu wa l-'awlamatu l-muqāddatu*, Kitābu sutūrin, Kairo.
- Rantar, Ġurġ (G. Rintar) i drugi (1960). *Dirāsātun islāmīyyatun*, Bejrut.
- Smīt, Wīlfrīd Kāntūl (Wilfred Cantwell Smith) (1960). *Al-Islāmu fī t-tārīḫi l-ḥadīṭi*, Kairo.
- Šatlīh, A. L. (1387. po H.). *Al-Ġāratu 'alā l-'Ālami l-Islāmīyyi*, prijevod: Mā'id Ilyāfī, Džidda.
- Turābī, 'Abdu r-Razzāq (2004). „Luġatu l-ḥaqqi wa luġatu l-qānūni“; u: *Manšūrātu Maḥadi d-dirāsāti wa l-abḥāṭi li t-ta'rībi*, III, Rabat.
- Tūynbī, Ārnūld (Arnold Toinbee) (1969). *Al-Islāmu wa l-Ġarbu wa l-mustaqbalu*, prijevod: Nabīl Šubḥī, Bejrut.

Mehmed Kico

THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE ARABIC LANGUAGE

Abstract

Globalization is defined according to the context in which it is analyzed, while globalism might be identified with the ideology promoting globalization. Globalization cannot be properly analyzed since as a complex process it has not been completed yet. It might be very diverse, and is reflected mainly in the domains of economy, politics, culture and language.

Globalization enables a fast cross-border flow of information, goods, capital and people, and with it also the penetration of customs, habits and cultural values. As a part of it, developed countries impose economic rules, policies, cultural values, social norms and even language upon the undeveloped ones.

Starting from the colonial period up to the present, the developed nations have used the Arabic language in an attempt to make globalization real in the Arabic speaking world by means of economic power, education system and also the campaign against literary language.

However, the communities, characterized by mature linguistic awareness, have successfully resisted those negative effects of globalization. Although the native speakers do not play an important role, the Arabic language is exposed to the threats of globalization even because they take needless delight in anything foreign.

Young people in the Arab world should show more respect toward their own mother tongue since it presents the main feature of their national identity. The Arabic language presents the language of the fundamental source of Islam, one glorious history and very rich medieval literature.

Keywords: globalization, globalism, the impact on a language, Arabic, linguistic awareness

محمد كيتسو

ملخص

آثار العولمة على اللغة العربية

تعريف العولمة يتم وفقا للاطار الذي ينظر اليه ، في حين يمكن تحديد العولمة بالأيدولوجية التي تشجع على العولمة . العولمة لا يمكن أن ينظر اليها بصورة صحيحة لانها كعملية معقدة ما زالت مستمرة . يمكن أن تكون متنوعة جدا وتنعكس بشكل رئيسي في مجالات الاقتصاد والسياسة والثقافة والأدب .

تمكن العولمة من التدفق السريع للمعلومات والسلع ورؤوس الأموال والأشخاص عبر الحدود ، ومعها تنتشر التقاليد والعادات والقيم الثقافية . وضمن اطارها تقوم الدول المتقدمة بفرض السياسات الاقتصادية والسياسية والقيم الثقافية والمعايير الاجتماعية وحتى اللغة .

منذ بدء الاستعمار الى وقتنا الحاضر كان العالم المتحضر يسعى الى تحقيق العولمة باستخدام اللغة العربية في العالم العربي عن طريق القوة الاقتصادية والنظام التعليمي بما في ذلك الحملة ضد اللغة العربية الفصحى .

المجتمعات العربية التي تتمتع بالوعي اللغوي الناضج تقاوم بنجاح الآثار السلبية للعولمة . ان اللغة العربية تتعرض لتهديدات العولمة لأن الناطقين بها لا يلعبون دورا فعالا و يبدون اهتماما أكبر بكل ما هو أجنبي .

يجب على الشباب في العالم العربي أن يكون لديهم المزيد من الاحترام والانتماء للغتهم لأن اللغة تعتبر السمة الرئيسية للهوية الوطنية . اللغة العربية هي لغة مرجعية للاسلام وللتاريخ المجيد ، وأيضا لغة للأدب الغني الذي ازدهر في القرون الوسطى .

الكلمات المفتاحية : العولمة ، التأثير على اللغة ، اللغة العربية ، الوعي اللغوي .